

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

10 ביוני 2008

235

ז' בסיון התשס"ח

עמוד

328	הצעת חוק המים (תיקון מס' 25) (אמצעי אכיפה), התשס"ח-2008
330	הצעת חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 28) (איסור עיקול של כספים עבור דיור), התשס"ח-2008
331	הצעת חוק רשות השידור (תיקון מס' 19) (פטור מתשלום אגרה לחייל בודד), התשס"ח-2008
332	הצעת חוק לחיקון פקודת מס הכנסה (מס' 165) (פטור ממס על מלגה לסטודנט), התשס"ח-2008
334	הצעת חוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם (תיקון מס' 36) (צמצום החסינות בפני חיפוש בשל עבירת ביטחון), התשס"ח-2008

הצעת חוק המים (תיקון מס' 25) (אמצעי אכיפה), התשס"ח-2008*

1. הוספת סעיף 120 ב. בחוק המים, התשי"ט-1959 (להלן - החוק העיקרי), אחרי סעיף 120 יבוא:
"חובת בדיקה
ודיווח
השר להגנת הסביבה, לאחר התייעצות עם מועצת הרשות
הממשלתית, רשאי לקבוע כי אדם שברשותו גורם זיהום מסוג
שיקבע, חייב בבדיקה ובדיווח על תוצאותיה, באופן ובמועדים
שיקבע, למי שהסמיך לכך השר להגנת הסביבה ולרשות
הממשלתית."
2. בסעיף 120 לחוק העיקרי -
 - (1) בכותרת השוליים, אחרי "תיקון המעוות" יבוא "ואיתור גורם זיהום";
 - (2) בסעיף קטן (ב), במקום "חייב בהוצאות" יבוא "חייב בכפל ההוצאות";
 - (3) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
(ג) נוכח מנהל הרשות הממשלתית כי נגרם זיהום מים או כי קיים חשש שנגרם זיהום מים, רשאי הוא לצוות על מי שברשותו גורם זיהום, המצוי בקרבת מקום הזיהום או בקרבת המקום שבו קיים חשש לזיהום, או שקיים חשש כי הוא גורם הזיהום, לבצע בדיקות לברור קיומו של זיהום או השפעתו על זיהום מקור המים, ולדווח לו ולמי שהסמיך לכך השר להגנת הסביבה, על ממצאי הבדיקה, והכל לפי הוראות מנהל הרשות ובתנאים שיוורה; על ביצוע בדיקות כאמור ותשלום הוצאותיהן יחולו הוראות סעיף קטן (ב). בשינויים המחוייבים."

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 1** זיהום מקורות המים בישראל הולך ומחריף. כדי להתמודד עם בעיה זו, מוצע להסמיך את השר להגנת הסביבה לקבוע הוראות בדבר חובת בדיקה ודיווח שיוטלו על גורם זיהום כהגדרתו בסעיף 20א לחוק המים, התשי"ט-1959 (להלן - החוק). מנגנון זה והנתונים שייאספו על ידי הרשויות הנוגעות בדבר נועדו לייעל את האכיפה בכל הנוגע למניעת זיהום מים.
- סעיף 2** סעיף 120 לחוק קובע כי אם נגרם זיהום מים, רשאי מנהל רשות המים לצוות על מי שגרם לזיהום לעשות את כל הדרוש להפסקתו ולהחזרת המצב לקדמותו, כפי שקבע בצו. אם מי שגרם לאותו זיהום לא מילא אחר הוראות הצו בתוך זמן סביר שנקבע בצו, רשאי מנהל רשות המים לעשות את כל שפורט בצו, ומי שגרם לאותו זיהום יישא בהוצאות הכרוכות בכך. כדי להגביר את ההרתעה וליצור תמריץ למוזהמים לבצע בעצמם את הנדרש בצו ולנסות, ככל הניתן, להחזיר את המצב לקדמותו,
- מוצע לקבוע כי מי שגרם לזיהום כאמור בסעיף 120 לחוק ולא ביצע את הוראות הצו יהיה חייב בכפל ההוצאות הכרוכות בביצועו. הוראה דומה קבועה היום, בין היתר, בחוק למניעת מפגעים, התשכ"א-1961, בחוק מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, התשמ"ח-1988, בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993, ובחוק שמירת הסביבה החופית, התשס"ד-2004.
- עוד מוצע לקבוע כי מנהל רשות המים יהיה רשאי, אם נוכח כי נגרם זיהום מים או כי קיים חשש שנגרם זיהום מים, לצוות על מי שברשותו גורם זיהום, המצוי בקרבת מקום הזיהום, או שקיים חשש כי הוא גורם הזיהום, לבצע בדיקות לברור קיומו של זיהום או השפעתו על זיהום מקור המים ולדווח על ממצאי הבדיקה למנהל הרשות ולמשרד להגנת הסביבה. ההוראה המוצעת לעניין נשיאה בכפל ההוצאות תחול גם על ביצוע בדיקות כאמור, בשינויים המחוייבים.

* הצעת חוק מס' 911/17/09: הועברה לוועדה ביום כ"ז באייר התשס"ז (15 במאי 2007).

1 ס"ח התשי"ט, עמ' 169; התשס"ז, עמ' 68.

ד ב ר י ה ס ב ר

וחוק הקרינה הבלתי מייננת, התשס"ו-2006. בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תדון ועדת הכלכלה של הכנסת בסוגיות נוספות הנוגעות להסדר המוצע, ובהן קביעת מועד להתקנות תקנות לפיו והצורך באישורן, הבאת הדיווחים לידיעת הציבור, ייעוד קנסות מכוח החוק לקרן לשמירת הניקיון כאמור בחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984, עבירות לפי החוק והטלת אחריות על נושאי משרה לעניין זיהום מקורות מים.

סעיף 3 חוק העונשין, התשל"ז-1977, קובע כי אדם נושא באחריות קפידה בשל עבירה, אם נקבע בחיקוק שהעבירה אינה טעונה הוכחת מחשבה פלילית או רשלנות. מוצע לקבוע כי עבירה לפי סימן או לחוק, שעניינו מניעת זיהום מים, תהא מסוג העבירות של אחריות קפידה. עבירות כאמור קבועות היום בחוקים סביבתיים אחרים כגון חוק למניעת נפגעים, התשכ"א-1961, חוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984, חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993,

חברי הכנסת: דב חנין, מיכאל מלכיאור, מיכאל נודלמן, עמירה דותן, משה גפני, אברהם צרצור, חנא סוידי, מוחמד ברכה, זאב אלקין

הצעת חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 28) (איסור עיקול של כספים עבור דיוור), התשס"ח-2008*

1. תיקון סעיף 50 בחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967, בסעיף 50(א), אחרי פסקה (4) יבוא:
"5) כספים המגיעים לחייב לפי סעיף 38(ב);

(6) כספים המגיעים לחייב ממושרד הבינוי והשיכון כמענק השתתפות בשכר דירה; הוראת פסקה זו תחול גם על כספים ששולמו באמצעות תאגיד בנקאי כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981,² או באמצעות החברה כהגדרתה בחוק הדואר, התשמ"ו-1986,³ בנותנה שירותים לפי סעיף 88א לאותו חוק, במשך שלושים ימים מיום ששולמו."

ד ב ר י ה ס ב ר

(פסקה (6) המוצעת). לפי נתוני משרד הבינוי והשיכון, מספר המשפחות הזכאיות למענק ההשתתפות בשכר הדירה הוא כ-140,000, והסכום הכולל של המענקים הוא כ-1.3 מיליארד שקלים חדשים לשנה.

חלק מכספי המענק מועברים לזכאים באמצעות תאגיד בנקאי או בנק הדואר, ולכן מוצע לקבוע כי איסור העיקול יחול גם על כספים ששולמו באמצעות תאגיד בנקאי או באמצעות בנק הדואר.

בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תדון ועדת הכלכלה של הכנסת, בין היתר, בשאלה אם לקבוע כי על אף איסור העיקול המוצע, משכיר דירה יהיה רשאי לעקל חוב בשל שכר דירה שחייב מי שמגיעים לו כספים לפי סעיף 38(ב) לחוק עבור סידור חלוף למגורים או מי שמגיעים לו כספים כמענק השתתפות בשכר דירה כאמור. כמו כן תדון הוועדה בהחלתו של ההסדר המוצע לעניין איסור העיקול של מענק השתתפות בשכר דירה גם על כספי השתתפות כאמור המגיעים לחייב מגורמים פרט למשרד הבינוי והשיכון, ובין היתר, משרד הביטחון או רשויות מקומיות, ובהחלתו של ההסדר המוצע גם על הליכי גבייה שאינם הליכי ההוצאה לפועל, כגון הליכים לפי פקודת המסים (גבייה).

סעיף 38 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967 (להלן - החוק), קובע כי ראש ההוצאה לפועל רשאי להורות על מכירת מקרקעין של חייב שעוקלו המשמשים בית המגורים שלו. כן מסמיך הסעיף האמור את ראש ההוצאה הפועל להורות על פינוי החייב ובני משפחתו הגרים עמו מהמקרקעין, ובלבד שהוכח תחילה שיהיה להם מקום מגורים סביר או שהועמד לרשותם סידור חלוף. בסעיף קטן (ב) לסעיף האמור נקבע שסידור חלוף יכול שיינתן בהמצאת דירה אחרת, בתשלום פיצויים או בדרך אחרת.

סעיף 50(א) לחוק קובע רשימה של נכסים שאין מעקלים אותם בידי צד שלישי, וצו עיקול על כלל נכסי החייב אינו תופס בהם (להלן - נכסים שאינם ניתנים לעיקול). בהצעת החוק המתפרסמת בזה מוצע להוסיף לרשימת הנכסים שאינם ניתנים לעיקול גם כספים המגיעים לחייב לפי סעיף 38(ב) לחוק, כך שגם דירה, פיצויים או סידור חלוף אחר יהיו נכסים שאינם ניתנים לעיקול אם הורה ראש ההוצאה לפועל על מכירת בית המגורים של החייב (פסקה (5) המוצעת).

מכיוון שהזכות לקורת גג היא זכות בסיסית, ומאחר שהזכאים למענק השתתפות בשכר דירה מטעם משרד הבינוי והשיכון נמנים עם האוכלוסיות המוחלשות ביותר, מוצע לקבוע כי גם כספים המגיעים לחייב ממושרד הבינוי והשיכון כמענק השתתפות יהיו נכסים שאינם ניתנים לעיקול

חברי הכנסת: רן כהן, איתן כבל, קולט אביטל, חיים אורון, אבשלום וילן

* הצעות חוק מס' פ/283 ו-פ/3209: הועברו לוועדה ביום כ"א באדר א' התשס"ח (27 בפברואר 2008).

¹ ס"ח התשכ"ז, עמ' 116; התשס"ח, עמ' 515.

² ס"ח התשמ"א, עמ' 232.

³ ס"ח התשמ"ו, עמ' 79.

הצעת חוק רשות השידור (תיקון מס' 19) (פטור מתשלום אגרה לחייל בודד), התשס"ח-2008*

1. בחוק רשות השידור, התשכ"ה-1965¹, אחרי סעיף 28א יבוא:
"פטור מתשלום אגרה לחייל בודד" 28ב. יוצא צבא המשרת בשירות סדיר והוכר לפי פקודות הצבא כחייל בודד הזכאי להשתתפות בשכר דירה, זכאי לפטור מתשלום האגרה לפי סעיף 28א; בסעיף זה, "יוצא צבא", "פקודות הצבא" ו"שירות סדיר" – כהגדרתם בחוק שירות בטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986²."

ד ב ר י ה ס ב ר

בהצעת החוק המתפרסמת בזה מוצע לקבוע כי חייל בודד המשרת שירות סדיר בצבא וזכאי להשתתפות בשכר דירה, יהיה זכאי לפטור מלא מתשלום אגרה בעד החזקת מקלט טלוויזיה. כעיקרון, לפי פקודות הצבא, חייל בודד הוא מי שמשרת שירות סדיר בצבא ואין לו בארץ קרובי משפחה מדרגה ראשונה, או שיש לו בארץ קרובי משפחה מדרגה ראשונה אולם הוא התנתק מן התא המשפחתי. בהתקיים התנאים המפורטים בפקודות הצבא, זכאי חייל בודד להשתתפות בשכר דירה. על פי הנתונים שנמסרו לוועדת הכלכלה של הכנסת, יש כיום כ-5,300 חיילים המוכרים כחיילים בודדים, מתוכם כ-3,000 חיילים הזכאים להשתתפות בשכר דירה.

העלות של הצעת החוק מוערכת במיליון שקלים חדשים לשנת 2008. עלות זו תקטן בשנים הבאות, בשל ההפחתה בסכום האגרה כאמור.

חבר הכנסת אלכס מילר

חוק רשות השידור, התשכ"ה-1965 (להלן – החוק), קובע בסעיף 28א כי מי שמחזיק במקלט טלוויזיה ישלם לרשות השידור אגרה שנתית. האגרה לשנת 2008 היא בסכום של 360 שקלים חדשים ובשנים 2009 ו-2010 יופחת סכום זה בשיעור של 8% ו-5% בהתאמה.

סעיף 29(א)(3) לחוק מסמיך את השר הממונה על רשות השידור, בהסכמת שר האוצר ובהתייעצות עם הוועד המנהל של רשות השידור, לקבוע הוראות בדבר מתן פטור מתשלום האגרה, כולה או מקצתה, לקבוצות מסוימות של מחזיקי מקלט טלוויזיה. מכוח הוראה זו הותקנו תקנות רשות השידור (אגרות, פטורים, קנסות והצמדה), התשל"ד-1974, ונקבעו בהן פטורים מתשלום אגרה כאמור. חיקוקים נוספים קובעים פטור מתשלום האגרה, כולה או מקצתה (למשל, סעיף 5 לחוק מעמד ותיקי מלחמת העולם השנייה, התש"ס-2000, סעיף 3 לחוק הטבות לניצולי שואה, התשס"ז-2007, וסעיף 8 לחוק האזרחים הותיקים, התש"ן-1989, הקובע הנחה בשיעור של 50% מתשלום האגרה).

* הצעת חוק מס' 19/17/1978; הועברה לוועדה ביום י"ט באדר ב' התשס"ח (26 במרס 2008).

¹ ס"ח התשכ"ה, עמ' 106; התשס"ח, עמ' 196.

² ס"ח התשמ"ו, עמ' 107.

הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 165) (פטור ממס על מלגה לסטודנט), התשס"ח-2008*

- תיקון סעיף 9 .1. בפקודת מס הכנסה¹, בסעיף 9, אחרי פסקה (28) יבוא:
- "מלגה לסטודנט (29) מלגה שניתנת לסטודנט מאת מוסד להשכלה גבוהה; בפסקה זו - "מלגה" - מענק, פרס או פטור מתשלום שניתן לסטודנט במישרין או בעקיפין, באופן חד-פעמי או עתי, במהלך לימודיו לתואר אקדמי בשל הצטיינותו בלימודים, למימון שכר הלימוד או לצורך קיומו בתקופת לימודיו, והכל בלבד שלא ניתנת בעדם כל תמורה מצד הסטודנט;
- "מוסד להשכלה גבוהה" - מוסד שהוא אחד מאלה:
- (1) מוסד שהוכר לפי סעיף 9 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958² (להלן - חוק המועצה להשכלה גבוהה);
- (2) מוסד שקיבל תעודת היתר או אישור לפי סעיף 21א לחוק המועצה להשכלה גבוהה;
- (3) מוסד שהתואר שהוא מעניק הוכר לפי סעיף 28א לחוק המועצה להשכלה גבוהה;
- "סטודנט" - מי שלומד לימודים לתואר אקדמי ראשון, שני או שלישי שהוכר לפי חוק המועצה להשכלה גבוהה;

ד ב ר י ה ס ב ר

- מלגות שמעניקים מוסדות להשכלה גבוהה לסטודנטים נחלקות לשלושה סוגים:
- מלגות הצטיינות, המוענקות באמצעות הפחתת שכר הלימוד של סטודנט המצטיין בלימודיו;
- מלגות קיום, המוענקות בדרך כלל לסטודנטים לתארים מתקדמים, למימון מחייתם ולפינוי מרב זמנם לעבודת המחקר שלהם;
- מלגות לסטודנטים המועסקים במשרות שונות, ובהן תרגול והוראה, במוסדות להשכלה גבוהה.
- אין חולק כי מלגות מהסוג השלישי אינן הכנסת עבודה, והן מעולם לא מוסו. גם מלגות מהסוג הראשון לא נחשבו להכנסת עבודה ולא מוסו, אף שנכללות במלגות אלה גם מלגות מסוג פר"ח (פרויקט חונכות) שבהן הסטודנט מתנדב במוסד ציבורי בתמורה להפחתה בשכר הלימוד. אשר למלגות קיום, לפי הנתונים שהובאו בפני ועדת הכספים של הכנסת (להלן - הוועדה), עד שנת 2001 נקטה ברשות המסים הפרשנות כי כמו מלגות הצטיינות, אין למסותן. בשנת 2001 ערכה רשות המסים שומות למוסדות להשכלה גבוהה בעד

* הצעות חוק מס' פ/154, פ/2329 ופ/2602; הועברו לוועדה ביום י"א בתמוז התשס"ז (27 ביוני 2007); הצעת חוק מס' פ/909/17; הועברה לוועדה ביום כ"ה בתמוז התשס"ז (11 ביולי 2007).

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשס"ח, עמ' 229.

² ס"ח התשי"ח, עמ' 191.

"תמורה" - לרבות כל התחייבות של הסטודנט למתן שירות כלשהו למוסד להשכלה גבוהה או למילוי תפקיד בו, ולמעט -

(1) התחייבות של הסטודנט שלא לעבוד במהלך תקופת לימודיו;

(2) שימוש של המוסד להשכלה גבוהה במחקרו של הסטודנט, לרבות בדרך של פרסום שמו של המוסד להשכלה גבוהה במחקר;

(3) פעילות קהילתית או חברתית של הסטודנט מטעם המוסד להשכלה גבוהה או בויקה אליו."

ד ב ר י ה ס ב ר

עלות תקציבית

להערכת רשות המסים, העלות התקציבית של הצעת החוק היא כ-100 מיליון שקלים חדשים. לעניין סעיף 33 לחוק-יסוד: משק המדינה, בעת ההצבעה בדיון המוקדם הביעה הממשלה את הסכמתה להצעת החוק, עם זאת ולמען הסר ספק, הוועדה בחנה את סוגיית העלות התקציבית של ההצעה. כיוון שמטרת הצעת החוק להבהיר כי המצב המשפטי הקיים הוא שמלגות כהגדרתן בהצעה פטורות ממס, ומשום שממילא עד היום לא נגבה מס בפועל בשל מלגות אלה, קבעה הוועדה כי הצעת החוק אינה הצעת חוק תקציבית.

כמו כן מוצע לקבוע במפורש כי התחייבות של הסטודנט שלא לעבוד במהלך לימודיו, שימוש של המוסד במחקרו של הסטודנט, לרבות בדרך של פרסום שם המוסד במחקר, וכן פעילות קהילתית או חברתית כלשהי של הסטודנט, לא ייחשבו תמורה.

הוועדה לא הכריעה בסוגיות תחולתו ותחילתו של התיקון המוצע. אולם משום שהצעת החוק נועדה, כאמור, להבהיר את המצב המשפטי הקיים, בכוונת הוועדה לבחון בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית את הצורך לקבוע תחולה רטרואקטיבית לתיקון המוצע.

חברי הכנסת: אורית נוקד, גלעד ארדן, אבישי ברוורמן, טסס מיסז'ניקוב, אלכס מילר, רוגית תירוש

הצעת חוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם (תיקון מס' 36) (צמצום החסינות בפני חיפוש בשל עבירת ביטחון), התשס"ח-2008*

תיקון סעיף 2 1. בחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א-1951, בסעיף 2, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) (1) שופט של בית המשפט העליון רשאי להורות בצו, אם שוכנע שיש יסוד לחשוד שחבר הכנסת חשוד בעבירה מסוג פשע שיש בה סכנה לפגיעה בביטחון המדינה והחיפוש הכרחי מטעמי ביטחון המדינה, כי הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב) לא יחולו ודינו של חבר הכנסת יהיה כדין כל אדם.

(2) בקשה לצו כאמור בפסקה (1) תוגש, בכתב, על ידי המפקח הכללי של המשטרה או ראש שירות הביטחון הכללי, ובאישור היועץ המשפטי לממשלה; היועץ המשפטי לממשלה יודיע ליושב ראש הכנסת כי אישר הגשת בקשה לצו כאמור."

ד ב ר י ה ס ב ר

בהצעת החוק המתפרסמת בזה מוצע לסייג את החסינות בפני חיפוש אם חבר הכנסת חשוד בעבירה מסוג פשע שיש בה סכנה לפגיעה בביטחון המדינה. הסייגים המוצעים דומים לאלה הקבועים בסעיף 2א לחוק החסינות לעניין האונת סתר.

מוצע לקבוע כי שופט של בית המשפט העליון יוכל להורות בצו כי לחבר הכנסת לא תהיה חסינות בפני חיפוש אם החיפוש הכרחי מטעמי ביטחון המדינה. הגורמים המוסמכים להגיש בקשה לצו כאמור יהיו המפקח הכללי של המשטרה או ראש שירות הביטחון הכללי, והגשתה תהיה טעונה את אישורו של היועץ המשפטי לממשלה. כדי להבטיח מעורבות פרלמנטרית, מוצע לקבוע כי היועץ המשפטי לממשלה יודיע ליושב ראש הכנסת כי אישר הגשת בקשה לצו כאמור.

חוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א-1951 (להלן - חוק החסינות), מקנה לחבר הכנסת חסינות בפני חיפוש בדירתו, בגופו או ובחפציו. לחסינות זו יש חריגים מעטים והם מנויים בחוק. סעיף 13 לחוק החסינות מאפשר לכנסת, בין היתר, ליטול את החסינות בפני חיפוש לפי בקשה שהגיש היועץ המשפטי לממשלה, אולם מטבע הדברים הליך זה עלול לסכל את תכלית החיפוש.

נוסף על כך, סעיף 2א לחוק החסינות קובע חסינות בפני האונת סתר. עם זאת, החוק מונה תנאים שבהתקיימם תותר האונת סתר לחבר הכנסת ללא הליך של נטילת חסינות, ובהם היתר מאת שופט בית המשפט העליון. היתר כזה יינתן אם שופט בית המשפט העליון שוכנע כי יש יסוד לחשוד שחבר הכנסת חשוד בעבירה שיש בה סכנה לפגיעה בביטחון המדינה או בעבירת רצח, הריגה או עבירה של עסקת סמים.

חבר הכנסת עתניאל שנלר

* הצעת חוק מס' 2699/17/פ; הועברה לוועדה ביום י"ב בחשוון התשס"ח (24 באוקטובר 2007).
1 ס"ח התשי"א, עמ' 228; התשס"ח, עמ' 514.